

C180 – WON14

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2005-2006

16 maart 2006

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR WONEN, STEDELIJK BELEID, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Bart De Wever tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de rol van de gemeenten in het inburgeringsbeleid	1
Vraag om uitleg van mevrouw Cathy Berx tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de betrokkenheid van de minister bij de federale maatregelen inzake gezinshereniging voor zover die een impact hebben of kunnen hebben op het integratie- en inburgeringsbeleid	4
Vraag om uitleg van mevrouw Cathy Berx tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de toepassing van het recht van voorkoop en de gevolgen voor de sociale mix in stadswijken	9

Voorzitter: de heer Jan Penris

Vraag om uitleg van de heer Bart De Wever tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de rol van de gemeenten in het inburgeringsbeleid

De voorzitter: De heer De Wever heeft het woord.

De heer Bart De Wever: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, mijn vraag gaat over de CEVI-lijsten, een oud zeer binnen het inburgeringsbeleid. Deze lijsten worden door de federale overheid doorgestuurd naar de gemeenten, die de oproeping doen voor het inburgeringsbeleid.

Als het nieuwe decreet in werking treedt, zal de verplichte doelgroep aanzienlijk uitbreiden. In het slechtste geval zal ook het probleem aanzienlijk uitbreiden. De verplichte doelgroep moet zich binnen de drie maanden melden. Of zij daaraan voldoen, hangt natuurlijk ook af van een goede werving. Dat is altijd al een pijnpunt geweest.

De gemeente stuurt op basis van de CEVI-lijsten de oproepingsbrieven naar de nieuwkomers. Dat verloopt niet altijd even goed, zeker niet in kleine gemeenten die op dat vlak niet echt een traditie hebben opgebouwd en niet al te veel nieuwkomers ontvangen. Voor grotere gemeenten en steden ligt dat enigszins anders.

De gemeente houdt de bevoegdheid over de controle. Als de nieuwkomer niet komt, is het aan de gemeente, na een signaal vanuit het onthaalbureau, om op te treden. De onthaalbureaus waren steeds afkerig van een financiering op basis van de intake, want die factor hebben ze totaal niet onder controle. Op hoe de gemeente werkt, oproept en de controle organiseert voor mensen die niet komen opdagen, hebben de onthaalbureaus geen greep.

Mijnheer de minister, in mijn schriftelijk ingediende vraag staat dat de samenwerking tussen een onthaalbureau en de gemeenten die eronder vallen, soms helemaal zoek is. Dat is misschien heel sterk uitgedrukt, ik leg dan ook de nadruk op het woord soms. In Antwerpen moet het Provinciaal Integratiecentrum voor Minderheden, afgekort PRICMA, proberen om in niet minder dan 69 gemeenten zaken

te doen. Dat is niet eenvoudig en vraagt heel wat administratie en werk van de kant van het onthaalbureau, zeker als ze in contact komen met gemeenten waar niemand van eigen personeel de zaak kent. De regelgeving is in evolutie, en het beleid is in volle ontwikkeling. De onthaalbureaus krijgen dus dikwijls mensen over de vloer aan wie ze alles moeten uitleggen.

Mijnheer de minister, stemt de situatie die ik heb geschetst min of meer overeen met de realiteit zoals u die percipieert? Zou het niet beter zijn om de oproeping te laten gebeuren door de Vlaamse administratie of door de onthaalbureaus zelf, de CEVI-lijsten daar te bezorgen en de gemeenten enkel de initiële kennisgeving bij inschrijving te laten doen? Ik wil mijn schriftelijk ingediende vraag onmiddellijk nuanceren, want ik wil de rol van de gemeenten niet volledig schrappen. Het zou wel goed zijn als het onthaalbureau een meesturende rol kan hebben, waar het nu de zaken min of meer moet ondergaan.

Dreigen, bij de invoering van het nieuwe decreet en een zeer sterke uitbreiding van de verplichte groep, de bestaande problemen niet te vergroten? Hoe kunt u ervoor zorgen dat het systeem van doorverwijzing vanuit de gemeente waterdicht kan worden? Behoeven de gemeenten in deze zaak niet meer ondersteuning?

Mijnheer de minister, ik wil nog een bijkomende vraag stellen over de CEVI-lijsten. Ik heb dat probleem al een aantal keren aangekaart. Hebt u al iets ondernomen om de situatie te verbeteren? De kwaliteit van de lijsten was in het verleden niet schitterend. In de bewuste categorieën INB 3 en INB 9, waarover de federale overheid zegt dat men niet weet of ze verplicht zijn of niet – en over INB 9 zegt men zelfs dat men niet weet of ze doelgroep zijn of niet –, moet nog heel wat worden uitgezuiverd. Mijn empirische schatting is dat die twee categorieën samen bijna een derde van het totaal aantal mensen op de lijsten vertegenwoordigen. Mijnheer de minister, klopt mijn schatting? Zo ja, kan de kwaliteit van die lijsten worden verbeterd?

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mijnheer De Wever, het klopt dat rechten en plichten centraal staan in het

inburgeringsbeleid. Het eerste contact van de inburgeraar en zeker van de nieuwkomer met de overheid verloopt meestal via de gemeente. Ik blijf erbij dat de gemeenten het best geplaatst zijn om inburgeraars te informeren over en te wijzen op hun rechten en plichten.

Mijnheer De Wever, ook in het nieuwe decreet, dat ook werd ondersteund door uw fractie – en u onderstreept daarbij graag uw eigen rol – hebben gemeenten een centrale rol. Het parcours dat een nieuwkomer aflegt, is niet afgelopen met het beëindigen van het inburgeringstraject. Inburgering is slechts de eerste stap naar integratie. Het proces zal zich dus in de eerste plaats in de gemeente afspelen, en moet mee door de gemeente worden ondersteund. In een aantal gemeenten subsidieer ik daarom ook de integratiediensten.

Dit principe en de informerings- en doorverwijzingstaak van de gemeente trad in werking op 1 april 2004. Het beleid inzake samenleven in diversiteit blijft bij aanpassing van het decreet behouden. Dat werd reeds principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering. We hebben daar binnen de meerderheidsfracties uitgebreid over gediscussieerd. Wat me vooral opvalt, is dat er voor dat beleid zowel bij de doelgroep als bij de publieke opinie en de actoren een breed draagvlak bestaat.

De taak van de gemeente is cruciaal. Vorige week hebt u voorgesteld een gemeentelijke inburgeringsdag te organiseren. Ik vond dat een zeer goed idee en heb intussen opdracht gegeven aan het Vlaams Minderhedencentrum (VMC) en de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) een voorstel van concept of handleiding te ontwikkelen. Op die manier beschikken de gemeenten over een handleiding en moeten ze niet allemaal zelf het warm water uitvinden.

Het engagement van de Vlaamse overheid om gemeenten in hun informerings- en doorverwijzingstaak te ondersteunen was en is niet gering. Ze informeert de gemeenten over hun taak. In maart 2004 zijn alle gemeentebesturen van Vlaanderen twee keer aangeschreven met informatie. Er was de publicatie van Binnenband, een tijdschrift van de administratie Binnenlandse Aangelegenheden (ABA). In april 2004 is er een artikel over de rol van de gemeente in het inburgeringsbeleid verschenen. De brochure 'De rol van de gemeente in het inburgeringsbeleid' werd eind mei 2004 aan alle gemeenten

bezorgd. In 2004 en 2005 werden twee keer zes informatiemomenten gepresenteerd aan het gemeentepersoneel over hun taken in het integratiebeleid. Per jaar waren er ongeveer 400 deelnemers. In Antwerpen hadden we een Contactdag Managers van Diversiteit op 7 november 2005.

We bezorgen de gemeente maandelijks adressenlijsten van inburgeraars die zich daar hebben ingeschreven. De lijsten besparen de gemeente aanzienlijk wat werk en tijd om aan het onthaalbureau door te geven welke nieuwkomers zich hebben ingeschreven in het rijksregister in hun gemeente. We maken informatie-materiaal over om nieuwkomers te informeren. In 2004 is een cd-rom met folders en standaardbrieven met vertalingen verspreid. De gemeente kan de standaardbrieven printen en moet alleen nog de adressen invullen. In 2005 is de cd-rom aangepast na overleg met een werkgroep bestaande uit gemeenteambtenaren. Zij deelden hun ervaringen in de praktijk waaruit anderen kunnen leren.

Er is ook aandacht voor de relatie tussen het onthaalbureau en de gemeente in het werkingsgebied. Tijdens de informatiemomenten voor gemeenten kregen de onthaalbureaus de kans om hun werking voor te stellen en contact te leggen met het aanwezige gemeentepersoneel. Er is niets zo bevorderlijk voor een vlot contact en dienstverlening als een live ontmoeting. Het is het onthaalbureau – en niet de gemeente – dat de vaststelling doet van de inburgeraars die zich niet tijdig hebben aangemeld. Daarop dient het aan de gemeente door te geven over welke personen dit gaat. Het onthaalbureau dient jaarlijks een verslag van zijn werking aan de gemeente voor te leggen. Dat biedt opnieuw kans tot contact met de gemeente. Verschillende onthaalbureaus organiseren regelmatig een overleg met gemeenteambtenaren, zowel provinciaal als per vestiging. Ik meen te kunnen stellen dat dit een goede ondersteuning van de gemeenten is. De VVSG heeft hierover al meermaals haar appreciatie laten blijken. Hoe we het keren of draaien, de VVSG is de spreekbuis van de gemeenten. Ook in dit huis is de VVSG thuis.

Ondanks deze ruime investering door de Vlaamse overheid loopt het in sommige gemeenten wat stroever. Daarin hebt u gelijk, mijnheer De Wever, ook in uw kwalificatie. Het gaat dan vaak over iets kleinere gemeenten waar zich minder nieuwkomers aanmelden. In grotere gemeenten en steden loopt het vlotter, maar over het algemeen is de toestand niet problematisch. Hier en daar zijn er problemen, dat mogen

we niet ontkennen. Die hebben volgens de administratie veelal met personeelwissels te maken. In een grote stad worden de nieuwkomers opgevangen door gespecialiseerde krachten. In een kleinere gemeente is het personeel echter niet alleen bezig met integratie, maar ook met rijbewijzen, het bevolkingsregister, huwelijken, echtscheidingen, enzovoort. Dit is een apart specialisme. Het is niet evident dat het personeel altijd direct mee is. Het is natuurlijk de taak van de gemeente erop toe te zien dat deze taak vlot aan een nieuwe medewerker wordt doorgegeven.

Het gemeentepersoneel kan altijd terecht bij mijn administratie, en ik ben de mening toegedaan dat dit momenteel vrij vlot verloopt. Ik zie daarom geen reden om de informatie- en doorverwijzingstaak van de gemeente af te schaffen of in te perken. Bij aanpassing van het decreet blijft die taak van de gemeente behouden. Dat wil zeggen dat de gemeente enkel een taak heeft ten aanzien van nieuwkomers. U weet als coauteur van het decreet dat de oudkomers die van een vervangingsinkomen leven, via het OCMW worden geïnformeerd.

De bedienaars van de erediensten vormen ook een belangrijke doelgroep in het nieuwe decreet. Ze worden geïnformeerd door de instantie die belast is met de uitvoering van het decreet van 7 mei 2004, het zogenaamde eredienstendecreet. Er moet nog een en ander gebeuren om de zaak in de praktijk te brengen. We moeten zorgen voor de uitvoeringsbesluiten. Mocht het om een Kongolese parochiepriester gaan, dan zal de bisschop daarvoor instaan. Indien het om een imam gaat, dan loopt de zaak via de Moslimexecutieve.

Er is echter nog steeds nood aan ondersteuning, aan sensibilisering. De responsabilisering van de gemeenten blijft eveneens nodig. De ondersteuning en sensibilisering die wordt verzorgd door mijn administratie, blijft behouden en zal bij het in werking treden van de aanpassing van het decreet, verder worden aangepast. We zijn nu bezig met de redactie van de uitvoeringsbesluiten. Nadien wordt daar werk van gemaakt.

Ik heb ook steeds gezegd dat het decreet niet het eindpunt is, het is het einde van het begin. Er is nog heel wat werk. Ik zie het als een grote uitdaging omdat er echt werk wordt gemaakt van het oplossen en verminderen van samenlevingsproblemen.

Ik zal de gemeenten ook aanschrijven en hen wijzen op hun cruciale rol in het inburgeringsbeleid en het

belang van een goede uitvoering ervan. Het bijhouden van de maandelijks adressenlijsten is ook iets wat ik niet uit het oog verlies. Het klopt dat van één derde van de personen op deze lijsten niet met zekerheid kan worden gezegd worden of ze in de categorie 'verplicht' dan wel 'rechthebbend' vallen. Doordat bij de aanpassing van het decreet nieuwkomers niet meer kunnen worden vrijgesteld van de verplichting om in te burgeren op basis van de nationaliteit van de partner of familielid, die niet altijd bekend is, en doordat de verplichte doelgroepen enorm uitgebreid werd, hoop ik die ruis in te perken.

Bij de gezinsvorming was het vroeger zeer moeilijk om iemand in een bepaalde categorie onder te brengen als men de nationaliteit van de partner niet kende. In het nieuwe decreet hebben we dit euvel verholpen. Daardoor wordt de groep ook groter.

Daarnaast zal ik samenzitten met de Federale Overheidsdienst (FOD) Binnenlandse Zaken om op basis van het aangepaste decreet de detectie van inburgeraars nog meer te verfijnen.

Ten slotte wil ik toch opmerken dat sinds de zomer van vorig jaar de gemeenten de taak hebben om alle mensen met een code INB 3 of INB 9 – de categorie die het minst zeker is – aan te schrijven met de boodschap dat ze eventueel verplicht zijn tot het volgen van een inburgeringstraject, en dat ze pas bij contactopname met het onthaalbureau met zekerheid kunnen weten of ze eventueel vrijgesteld zijn van de verplichting.

De voorzitter: De heer De Wever heeft het woord.

De heer Bart De Wever: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. U hebt natuurlijk gelijk als u verwijst naar de consensus die uiteindelijk is gegroeid binnen de meerderheid over het nieuwe decreet. Ook daarin is de rol van de gemeenten nog altijd centraal. We steunen de bereikte consensus. Dat wil natuurlijk niet zeggen dat ik daarna geen vragen meer zou mogen stellen. Anders is de rol van het parlement, waar ik zo graag naar verwijs, uitgespeeld. Dat kan toch niet de bedoeling zijn.

Alle gekheid op een stokje: ik stel mijn vraag vanuit een echte bekommernis. Het beleid zal te maken krijgen met een echte schaalvergroting. Kleine problemen zullen grotere problemen worden.

Een andere bezorgdheid die overeind blijft, ook na uw antwoord, weze het in enigszins verminderde

mate, is de impact op de goede werking van de ont-haalbureaus. U weet dat we na de audit van Financiën een sterke vingerwijzing hebben gekregen. De werking van die bureaus moet worden geprofessionaliseerd. U bent daar ook mee bezig. Dat betekent ook dat de bureaus beoordeeld moeten kunnen worden op basis van heel duidelijke parameters. Ik zou niet graag zien dat ze op dat moment niet anders kunnen of willen dan verwijzen naar externe partners waarmee ze moeten samenwerken, in casu de gemeenten. We moeten vermijden dat ons wordt gezegd dat we ze niet kunnen beoordelen omdat ze voor een bepaalde parameter afhankelijk zijn van een externe partner, van wie wordt gezegd dat die niet goed samenwerkt, of dat hij wel van goede wil is maar de zaken niet kent, onvoldoende personeel ter beschikking heeft, enzovoort. Als we daar geen oplossing voor vinden, dan is er een probleem bij de beoordeling van de bureaus.

Een ander punt is de efficiënte controle op de verplichte inburgeraars. Onder het nieuwe decreet zal de groep zeer talrijk zijn. Het decreet stipuleert dat ze binnen een welbepaalde termijn aan een traject moet beginnen. Ik zou niet willen dat we in de praktijk worden geconfronteerd met verhalen van mensen die zeggen dat ze van niets wisten, dat ze wel van goede wil zijn, maar dat ze de brief erg laat hadden gekregen of niet begrepen, dat de gemeente geen duidelijke uitleg kon geven, enzovoort. Dat zijn verhalen waar de pers graag op inspeelt. Daaruit zou dan blijken dat we een zeer hardvochtig, een zeer onredelijk beleid voeren, waarbij we mensen zogenaamd kansen geven maar ze niet de kans geven om die kans te grijpen. In een politiek landschap waarin hierover hevige polemieken worden gevoerd, volstaat voor sommigen de kleinste vonk om het kruitvat aan te steken. Dat moeten we te allen prijze vermijden.

Minister Marino Keulen: Mijnheer De Wever, net zoals alle mensen van goede wil, deel ik volledig uw bekommernis. Deze materie is ongelooflijk belangrijk. Ik heb al gezegd dat het decreet niet het eindpunt is, maar wel het einde van het begin.

Mijnheer De Wever, er zijn inderdaad nog een aantal mensen – de stemmen zijn al iets getemperd, want 5 jaar geleden was dat debat nog onmogelijk – die willen polemiseren. Als men achteraf niet de organisatie op poten kan zetten om de verplichtingen die we hebben doorgevoerd – en die ook gedragen worden door de doelgroepen zelf – uit te voeren, is er een probleem. We moeten het aanbod taalcursussen, tra-

jecten bij de VDAB en cursussen maatschappelijke oriëntatie – dat laatste element is minstens zo belangrijk als de andere – goed organiseren. De taalcursussen en de trajecten bij de VDAB zijn voor iedereen heel tastbaar, maar we weten dat MO ongelooflijk belangrijk is voor de stabiliteit van de samenleving. Het is ook een kwestie van geloofwaardigheid.

Deze sector, die destijds voor een deel begonnen is op basis van vrijwilligheid, werd gaandeweg semi-professioneel en is later volledig professioneel geworden. Men werkt soms in het oog van de storm en aan het front in de strijd tegen samenlevingsproblemen. De sector moet dus voldoende uitgerust zijn. Het is daarom ook goed dat we een audit hebben gehad. Het is niet de bedoeling om mensen hun werk af te pakken. We willen het optimaal functioneren van de cruciale diensten mee bewerkstelligen. We stellen vast dat door dezelfde mensen meer werk verricht zal moeten worden. In de toekomst zullen er dus ongetwijfeld extra mensen bij moeten komen, als we het diversiteitsbeleid dat we op poten hebben gezet ook op het terrein willen realiseren.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Cathy Berx tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de betrokkenheid van de minister bij de federale maatregelen inzake gezinshereniging voor zover die een impact hebben of kunnen hebben op het integratie- en inburgeringsbeleid

De voorzitter: Mevrouw Berx heeft het woord.

Mevrouw Cathy Berx: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, België had tot oktober 2005 tijd om de richtlijn van de Europese Unie van 22 september 2003 met betrekking tot het recht op gezinshereniging om te zetten. Die richtlijn bepaalt de voorwaarden die lidstaten van de Europese Unie kunnen verbinden aan het recht op gezinshereniging voor mensen uit de derde landen, dat zijn dus de mensen die geen onderdaan zijn van een lidstaat van de Europese Unie.

Mijnheer de minister, de wijze waarop België de richtlijn omzet, kan een grote impact hebben op uw

inburgerings- en integratiebeleid. De richtlijn laat toe om het recht op gezinshereniging afhankelijk te maken van het beantwoorden aan het nationale recht inzake integratievoorwaarden. In de richtlijn staat: 'De lidstaten kunnen van onderdanen van derde landen verwachten dat zij overeenkomstig het nationale recht aan integratievoorwaarden moeten voldoen.' Er is wel een uitzonderingsbepaling voor de vluchtelingen.

Ook een aantal andere bepalingen van de richtlijn verwijzen exclusief naar maatregelen voor een betere integratie. Het optrekken van de leeftijd zal worden opgenomen in het voorontwerp van federaal minister Dewael.

Het spreekt voor zich dat de wijze waarop de federale regering de richtlijn zal omzetten een wezenlijke impact heeft op het inburgerings- en integratiebeleid van de gemeenschappen. Hoe ruimer de mogelijkheid tot gezinshereniging, hoe groter de instroom van al dan niet verplichte inburgeraars. Hoe strakker de voorwaarden inzake inburgering en integratie, hoe sterker de federale steun voor het inburgeringsbeleid van de gemeenschappen. Bij het niet nakomen van de voorwaarden, kan een sanctie worden opgelegd door de intrekking of de niet-verlenging van de verblijfstitel van het gezinslid dat op basis van gezinshereniging in België verblijft.

Naarmate de doelgroep van het integratiebeleid wordt uitgebreid, wordt het probleem ondervangen door het feit dat die personen sowieso vallen onder de inburgeringsplicht. Trouwens, die mensen vielen al onder de inburgeringsplicht, want het gaat over gezinshereniging met mensen uit derde landen. Een bijkomend en interessant instrument is dat men ook het verblijfsrecht eraan kan koppelen.

Mijnheer de minister, u hebt altijd gezegd dat het inburgeringsbeleid geen sanctiebeleid is en we kansen moeten geven, maar het meest interessante instrument om sancties op te leggen voor het niet voldoen aan de inburgeringsverplichting is natuurlijk het verblijfsrecht.

De wijze van omzetting heeft ook relevantie voor het stedenbeleid. Mijnheer de minister, u weet dat ik ondervoorzitter ben van het OCMW van Antwerpen. Wij worden nog altijd week na week geconfronteerd met jonge mensen die trouwen met een partner uit het land van herkomst. De personen die naar hier worden gehaald, hebben vaak hun studies nog niet

afgemaakt. Ze trouwen en moeten op eigen benen staan, want de familieleden willen niet langer voor hen zorgen. Dus komen ze bij het OCMW aankloppen. Wij moeten dan altijd de boodschap geven dat de chronologie gerespecteerd moet worden: eerst studeren, dan een job zoeken en dan kan men eventueel een gezin stichten. De problemen die we hier hebben met integratie en inburgering herhalen zich dus jaar na jaar.

Mijnheer de minister, ik moet u niet alle problemen uitleggen, maar ook in de Atlasnota van schepen Chantal Pauwels van, Antwerpen wordt heel uitdrukkelijk gezegd dat 70 tot 80 percent van de allochtonen hier trouwen met een partner uit het land van herkomst. De problemen herhalen zich dus zeer frequent.

De omzetting van de richtlijn is dus bijzonder cruciaal. Mijnheer de minister, ik heb u daarover ook al vragen gesteld naar aanleiding van de bespreking van de beleidsbrief. Het antwoord dat u toen gaf, was eigenlijk nietszeggend. U zei toen dat er overleg was binnen een interministeriële conferentie, maar dat was het. (*Opmerkingen van minister Marino Keulen*)

Ik weet dat het een federale bevoegdheid is, maar de bevoegdheden zijn wel in handen van twee VLD-ministers. Mijnheer de minister, mijn oorspronkelijk ingediende vraag was of u zicht hebt op de wijze waarop uw federale collega de richtlijn zal omzetten. Ondertussen is een voorontwerp naar de Raad van State gestuurd, maar er zal geen gebruik worden gemaakt van de geschetste mogelijkheid.

In het voorontwerp staat dat de leeftijd zal worden opgetrokken. Mensen moeten 21 jaar zijn, dus dat is een verstrenging. De tweede voorwaarde is dat een aantal mensen die er gebruik van willen maken, het bewijs moeten leveren dat ze beschikken over voldoende bestaansmiddelen. Dat mag geen vervangingsinkomen zijn, het moet een inkomen uit arbeid zijn. Een volgende voorwaarde is dat men voldoende huisvesting moet hebben om de gezinsleden te kunnen ontvangen en men moet over een ziektekostenverzekering beschikken die voor de persoon en zijn gezinsleden alle gezondheidsrisico's dekt.

De voorwaarde die te maken heeft met integratie en inburgering wordt niet opgenomen. Wat is de reden daarvoor? De Franstaligen argumenteren dat zij geen inburgerings- of integratiebeleid hebben, dus kan België dat ook niet inschrijven. Dat betekent dat

eigenlijk de Franstalige visie op integratie en inburgering wordt opgelegd op federaal niveau, wat ook impact heeft op de Vlaamse visie. De Vlaamse visie stelt expliciet dat inburgering en integratie cruciaal zijn voor het beleid. Dat betekent dat we ons neerleggen bij de Franstalige visie die gezinshereniging niet koppelt aan een visie op het vlak van integratie en inburgering.

Er wordt geargumenteed dat de federale overheid in het federale recht niets kan opleggen dat te maken heeft met een keuze waarvoor de gemeenschappen bevoegd zijn. Ik denk dat dat niet waar is. Het is perfect mogelijk om als voorwaarde op te nemen dat de gezinsherenigers moeten beantwoorden aan de integratie- en inburgeringsvoorwaarden zoals die gelden in het recht van de gemeenschappen waar de persoon die het recht op gezinshereniging opent, gevestigd is of waar de personen 5 jaar nadat ze hier gekomen zijn op basis van het recht op gezinshereniging wonen.

Mijnheer de minister, in welke mate gaat u uw federale collega ervan proberen te overtuigen dat het echt relevant is om die voorwaarde op te nemen in de wet met betrekking tot de omzetting van de richtlijn, weliswaar met ruimte om de Franstalige visie te laten zijn wat ze is? Men moet toch kunnen inschrijven dat de personen die hier gevestigd zijn en hier het recht op gezinshereniging willen openen, wel degelijk moeten beantwoorden aan het recht inzake inburgering en integratie, zoals u het met deze meerderheid hebt uitgetekend.

De voorzitter: De heer De Wever heeft het woord.

De heer Bart De Wever: Mevrouw Berx, ik sluit me aan bij alles wat u hebt gezegd, behalve bij het laatste element.

Mijnheer de minister, ik heb u al bij herhaling gezegd dat u danst op één been. Een inburgeringsbeleid voeren zonder de bevoegdheid over de nationaliteitswetgeving en migratie is heel moeilijk. Het is dweilen met de kraan open, om het oneerbiedig te zeggen. U moet behandelen wat er uit de kraan komt, maar de kraan zelf bedient u niet. Mijn discours is niet dat de kraan dicht moet, maar wel dat we de hoeveelheid water en de temperatuur ervan zouden moeten kunnen regelen.

We kunnen de migranten absorberen en gemakkelijk, efficiënt en op een positieve manier integreren. Uit alle mogelijke empirische waarnemingen en uit getuigenissen blijkt echter dat één soort migratie

niet wenselijk is, en dat is de volgmigratie. Ze brengt mensen naar hier die juist zeer moeilijk te integreren zijn. Er zijn al grote groepen volgmigranten die zich concentreren in de stedelijke weefsels. Ze vormen een belasting van dat weefsel. We zien de eerste aanzet tot vorming van minderheidsgroepen. Ze maken aanspraak op dat statuut. Generatie na generatie moet opnieuw aan de inburgering beginnen. Daar bestaat consensus over. Ik was onder de indruk van de getuigenissen van politici van allochtone afkomst. Ik denk aan de heren Top en Mahassine. Ook zij beklemtonen dat we daarmee moeten stoppen. De volgmigratie vergroot alleen maar de problemen en bemoeilijkt de pogingen tot oplossing.

We zijn echter afhankelijk van de federale overheid om ons beleid aan te vullen of daarop in te spelen. Daar ligt de bevoegdheid toevallig bij een minister van uw eigen strekking. De afstemming zou evident moeten zijn, maar dat blijkt niet in de praktijk. Er is nu een Europese richtlijn die u een heel eind op weg zou kunnen helpen, maar de federale minister maakt daar geen of onvoldoende werk van.

Ik treed u bij, mevrouw Berx. We botsen tegen de Belgische muur. Ik ben het echter niet met u eens dat we daar dan maar creatief mee moeten omgaan en er het beste van moeten maken. Ik kies ervoor om dat feit te supprimeren.

De heer Jan Penris: Ik sluit me ook aan bij mevrouw Berx. Ik volg u tot op de voorlaatste zin. Inderdaad, mijnheer De Wever, de minister danst op één been. Zolang we inburgering en nationaliteitsverwerving niet aan elkaar kunnen koppelen, wat de logica zelve is, blijven we sukkelen. Ik wil de nuance van de heer De Wever nog eens nuanceren voor mijn fractie. Voor ons mag de kraan niet blijven druppelen, ze moet gewoon dicht. Maar dat wist u al.

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mijnheer de voorzitter, dames en heren, we hebben nu de onafhankelijkheid uitgeroepen maar ondertussen blijft alles wel bij het oude. U nuanceert de nuance, mijnheer Penris. We kunnen dat wel logisch vinden en daarvoor goede argumenten naar voren brengen, maar we moeten ons beleid voeren binnen een vastomlijnde constitutionele en institutionele realiteit. We kunnen die goed of slecht vinden, maar we moeten er binnen die ruimte het beste van maken.

De Vlaamse Regering werkt samen als een ploeg en in overleg met de meerderheidsfracties. We heb-

ben inburgering niet alleen op de agenda gezet bij de formatie van de regering maar ook aangepakt bij de uitvoering in het beleid. Ik heb geen moeite om toe te geven dat we dit decreet samen geschreven hebben. Dit soort zaken kunnen we maar in de praktijk omzetten in de mate dat anderen ons dat gunnen. Ervaring en deskundigheid zijn uitermate belangrijk. Maar dit soort uitdagingen hebben slechts kans op succes mits samenwerking met de coalitiepartijen. Ik wil de collega's van de meerderheid daarvoor bedanken want dat gebeurt in de grootste coherentie. Vragen van parlementsliden zijn voor mij een kans om mijn beleid uiteen te zetten.

De richtlijn heeft betrekking op de toegang tot en het verblijf in ons land in het kader van het recht op gezinshereniging van derdelanders. Wij spreken in ons jargon van volgmigranten. Dat is een federale aangelegenheid en de Europese richtlijn dient te worden omgezet in federale wetgeving. Naar mijn weten werd er een ontwerp tot aanpassing van de vreemdelingenwet door de federale ministerraad op 23 december 2005 principieel goedgekeurd. Dat ontwerp is overgemaakt aan de Raad van State. Over de omzetting van de richtlijn vond op de FOD Buitenlandse Zaken een vergadering plaats. Het is vrij gebruikelijk inzake de omzetting van Europese richtlijnen om na te gaan of er aan de Vlaamse wetgeving ook moet worden gesleuteld. In dit geval denk ik aan diploma's en arbeidsschaarste.

Enkel artikel 14 van de richtlijn heeft betrekking op Vlaamse bevoegdheden. Er werd geen bijkomende of gewijzigde Vlaamse regelgeving nodig geacht. Artikel 7, paragraaf 2, van de richtlijn opent inderdaad de mogelijkheid voor de lidstaten om van derdelanders die naar hier komen in het kader van gezinshereniging te verlangen dat zij overeenkomstig het nationale recht aan integratievoorwaarden voldoen. Door de bijzondere wet van 1980 is het beleid inzake onthaal en integratie van inwijkelingen evenwel overgedragen aan de gemeenschappen en niet aan de gewesten. Ik word soms ondervraagd door collega's die verwijzen naar de gewestbevoegdheid: dat is fout. De drie gemeenschappen zijn autonoom bevoegd voor het integratiebeleid. Hierdoor zijn verblijfsrecht en integratiebeleid los van elkaar komen te staan. Ikzelf ben een sterk voorstander om maatregelen tot integratiebereidheid op te nemen in de omzettingsoepalingen.

In het kader van de aanvullende regeringsverklaring op 18 mei stond een passus over een overleg met de

federale regering om haar duidelijk te maken dat Vlaanderen een eigen inburgerings- en integratiebeleid op poten zet en dat zij daar rekening mee moet houden. We hebben dat overleg gehad met het kabinet van Binnenlandse Zaken. Wat het ontwerp tot aanpassing van de vreemdelingenwet betreft, heeft er geen overleg plaatsgevonden. Dit is een exclusieve federale bevoegdheid.

U hebt erop gewezen dat de bevoegde ministers partijgenoten zijn en dat we dit onder elkaar moeten regelen. Dat is een partijpolitieke opmerking, geen politieke of inhoudelijke. Ik functioneer binnen de Vlaamse Regering met mijn regeerakkoord, en minister Dewael binnen de federale regering met het federale akkoord.

Voor die volgmigranten die krachtens de federale wetgeving zijn toegelaten tot het grondgebied en in Vlaanderen komen wonen, wordt een inburgeringsbeleid gevoerd. U kent het net zo goed als ik. Zoals bekend is het de uitdrukkelijke bedoeling van deze Vlaamse Regering om de categorie van volgmigranten zo veel mogelijk verplichtend te vatten: een van de redenen waarom het bestaande inburgeringsdecreet wordt bijgestuurd en uitgebreid. Deze categorie migranten wil zich hier vestigen, een gezin stichten en een toekomst uitbouwen. Zij moeten de regels en de wetten kennen en onze waarden en normen beseffen. Ze moeten ook leren op eigen benen te staan door de taal te leren en een inkomen te verwerven. Daartoe moeten ze cursussen volgen bij de VDAB.

Eenmaal de federale overheid volgmigranten een recht op verblijf in ons land heeft verleend, doet de Vlaamse overheid ernstige inspanningen om hun het inburgeringsprogramma op te leggen. De federale overheid is inderdaad verantwoordelijk voor de toegang tot het grondgebied. Ze verstrekt al dan niet verblijfstitels. Wij voeren een inburgeringsbeleid. Het zou het beste zijn indien alles door dezelfde overheid zou worden geregeld, net zoals in Nederland. Het inburgeringsbeleid zou dan ook kunnen worden ingepast in het beleid voor het al dan niet verlenen van verblijfstitels. In dit land wordt dat echter anders georganiseerd.

We hebben nu eenmaal niet de volledige bevoegdheid. Dat sluit echter niet uit om in Vlaanderen een – zelfs doortastend – inburgeringsbeleid te voeren, dat ook kamerbreed wordt gesteund. We kunnen betreuren dat de federale overheid ook bevoegd is. Over de inhoud van de vreemdelingenwet moet u

mijn federale collega ondervragen. Net zoals de kamerleden of senatoren mij niet kunnen ondervragen over de inhoud van de Wooncode, moet u mij geen vragen stellen over de inhoud van de vreemdelingenwet. We kunnen daarover enkel algemene vaststellingen doen. We kunnen daar echter verder geen inhoudelijk gevolg aan geven.

Mevrouw Berx, ik stel voor dat u uw vragen laat stellen door uw collega's in het federale parlement. U zult daar een antwoord krijgen. Mijnheer de voorzitter, ik pleit ervoor rekening te houden met die politieke realiteit. In de commissie voor Institutionele Zaken kunnen we daar eventueel verder over discussiëren. Ik heb er natuurlijk geen moeite mee toe te geven dat het beter zou zijn indien beide bevoegdheden door dezelfde overheid zouden worden uitgeoefend. Op de meeste plaatsen is dat trouwens het geval.

De voorzitter: Mevrouw Berx heeft het woord.

Mevrouw Cathy Berx: Mijnheer de minister, ik kan u geruststellen. Over deze materie worden heel wat vragen gesteld in het federale parlement, bijvoorbeeld door mevrouw Lanjri.

U zegt zelf dat u een grote voorstander bent van het stellen van voorwaarden inzake integratie en inburgering bij de omzetting van de richtlijn. Ik wil hier nu geen strijdpunt van maken om de beide bevoegdheden samen te brengen. Ik weet ook wel dat de huidige institutionele realiteit anders is. Mijn vragen houden rekening met die realiteit. Het zou perfect mogelijk zijn dat u erop wijst dat het in het belang van Vlaanderen is dat bij de omzetting van de richtlijn wel degelijk rekening wordt gehouden met het door ons gekozen inburgerings- en integratiebeleid.

Dat beleid is niet alleen gericht op mensen die hier komen op basis van een gezinshereniging. We zijn ook bijzonder geïnteresseerd in de mogelijkheid die de richtlijn biedt om een koppeling te maken met het verblijfsrecht. Er is een hefboom om ze in te schrijven in de wet ter uitvoering van de richtlijn. Dat kan door te eisen dat de personen die naar hier komen op basis van het recht op gezinshereniging wel degelijk moeten beantwoorden aan het nationaal recht. Nationaal recht is hier een generieke term. Het is het recht van de lidstaten van de Europese Unie, het federale recht, het gemeenschapsrecht en het recht van het gewest. Bij de omzetting van de richtlijn zou ervoor kunnen worden gezorgd dat die personen wel degelijk beantwoorden aan het gemeenschapsrecht

inzake inburgering en integratie, zoals het geldt op het grondgebied van de gemeenschap waar ze zich willen vestigen of waar ze wonen.

De heer Jan Penris: En zij kan het weten, mijnheer de minister. Mevrouw Berx is een autoriteit op het vlak van administratief recht.

Minister Marino Keulen: Mevrouw Berx, u geeft zelf aan dat er al strengere eisen zijn opgenomen in de vreemdelingenwet. Ik verwijs naar de eisen inzake de leeftijd, de huisvesting, de bestaansmiddelen enzovoort. U hebt zelf nog de ziektekostenverzekering aangehaald. Er worden betekenisvolle inhoudelijke stappen gezet in de vreemdelingenwetgeving.

De Franse Gemeenschap kent de inburgering en integratie niet. Wij voeren een doortastend beleid. Bij ons is het zelfs een politieke prioriteit. In mijn contacten met de collega's stelde ik vast dat ze daar aanvankelijk zeer argwanend tegenover stonden. Ondertussen beseffen ze dat we een beleid voeren omdat we bekommerd zijn om de samenleving. We willen de mensen niet uitsluiten, maar integendeel juist insluiten.

Als we dat belangrijk vinden, moet er ook een stok achter de deur zijn. Als we vaststellen dat parketten van de vervolging geen prioriteit maken, dan kunnen we teruggrijpen naar de administratieve boetes. U weet dat ook. U hebt immers mee rond de tafel gezeten. We weten allemaal dat we daar een kleine groep mee viseren. De grote groep wil niet liever dan meteen aan de slag gaan en de cursus doorlopen. De Franse Gemeenschap kent dat beleid niet. De federale overheid is bevoegd over het hele grondgebied.

Over de inhoud van de wet moet u mij niet ondervragen. Als u vindt dat er bepaalde zaken in moeten worden opgenomen, dan moet u het probleem aankaarten in een van de twee federale assemblees. Als wij ons daarmee bezig houden, dan kleuren we buiten de institutionele lijnen.

Ik zit hier niet als partijmilitant en ik droom hier ook niet over de toekomst. Ik heb wel veel dromen, ook hierover. Ik moet echter rekening houden met de bestaande realiteit, met ons regeerakkoord, met mijn bevoegdheden.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Cathy Berx tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de toepassing van het recht van voorkoop en de gevolgen voor de sociale mix in stadswijken

De voorzitter: Mevrouw Berx heeft het woord.

Mevrouw Cathy Berx: Mijnheer de minister, mocht ik hier aanwezig zijn geweest op 19 januari, dan had ik mijn inbreng toen al gedaan. Het recht van voorkoop kwam op die dag al ter sprake in deze commissie toen de heer Decaluwe hierover een vraag stelde. Hij wees erop dat het recht van voorkoop kan bijdragen tot gettovorming. Ik heb de notulen van die vergadering erop nagelezen. Er is toen niet verder ingegaan op dat punt.

Het recht van voorkoop is een instrument dat een meerwaarde kan realiseren in een wijk. Zoals nu toegepast, kan het jammer genoeg ook bijdragen tot een concentratie van sociale huurwoningen of kan het de herwaardering veeleer verhinderen dan stimuleren. Mijnheer de minister, u hebt zelf verklaard dat er in wijken met al veel sociale huurwoningen beter geen meer bij komen.

Ook het besluit dat het recht van voorkoop uitvoert, houdt daar rekening mee. Het legt de bijzondere gebieden vast: ofwel woonvernieuwingsgebied, ofwel woningbouwgebieden. Het bepaalt expliciet dat woonvernieuwingsgebieden niet als een bijzonder gebied kunnen worden erkend als het aandeel sociale huurwoningen er al meer dan 20 percent bedraagt.

Deze voorwaarde geldt echter niet voor de erkenning van woningbouwgebieden als bijzonder gebied. Dat blijkt uit de lijst bij het besluit van 7 april 1998. Nochtans kan het ook hier gaan om dezelfde gebieden. In het besluit staat dat wat als woonvernieuwingsgebied geldt, niet tegelijkertijd kan worden erkend als een woningbouwgebied. Als we de lijsten erop nagaan, zien we echter dat er wel degelijk overlappingsen zijn. Dat betekent dat de 20-percentregel kan worden omzeild. Een woonvernieuwingsgebied dat niet kan worden erkend als bijzonder gebied omdat er al meer dan 20 percent sociale woningen zijn, kan wel degelijk worden erkend als woningbouwgebied. Daarvoor geldt de 20-percentregeling niet. Op die manier kan ook daar het recht van voorkoop worden uitgeoefend, zelfs al zijn er al meer dan 20 percent sociale woningen.

De woningbouwgebieden worden weliswaar in overleg met de lokale overheid – de steden en gemeenten – erkend als bijzonder gebied. We stel-

len echter vast dat er nog altijd overlappingsen zijn in het besluit. Het besluit dateert van 1998. Het is kennelijk niet meer aangepast en beantwoordt dan ook niet meer aan de huidige realiteit.

Mijnheer de minister, u hebt aangekondigd dat er een evaluatie zou volgen. Het zou nuttig kunnen zijn dat al die zaken ook in rekening worden gebracht.

In de Van Schoonhovenstraat zou er een groot project worden gerealiseerd door een privé-projectontwikkelaar. De huisvestingsmaatschappij ABC heeft toen plots een recht van voorkoop uitgeoefend in een wijk waar er al bijzonder veel sociale woningen zijn. De vraag is dus wel degelijk relevant.

Mijnheer de minister, hoe wordt het percentage sociale huurwoningen vastgesteld? Dat is relevant om te weten hoe de grens van 20 percent wordt vastgesteld. Welke sociale huurwoningen worden hierin verrekend? Gaat het enkel over sociale huurwoningen zoals ze worden verhuurd door huisvestingsmaatschappijen of gaat het ook over sociale woningen van OCMW's en gemeenten?

Wordt de 20 percent berekend op basis van statistische buurten of op basis van wijken? In de besluiten wordt verwezen naar statistische wijken. Dat is een concept dat het Nationaal Instituut voor de Statistiek gebruikt, maar dat valt niet altijd samen met een wijk. Wordt deze berekening regelmatig geactualiseerd, zodat gebieden onmiddellijk kunnen worden uitgesloten als de grens van 20 percent wordt overschreden?

Mijnheer de minister, bent u het met mij eens dat de grens best kan worden verlaagd tot 12 percent en, indien dat niet gebeurt, het percentage sociale huurwoningen moet worden berekend op basis van wijken en niet enkel op basis van statistische buurten?

Mijnheer de minister, wilt u deze grens ook hanteren voor woningbouwgebieden of ten minste uitsluiten dat de 20-percentregel kan worden omzeild, want dat is mogelijk door het niet volledig samenvallen van woningbouwgebieden met woonvernieuwingsgebieden, waarvoor de 20-percentregel niet geldt? Wordt er gewerkt aan een actualisering van de lijst van woonvernieuwings- en woningbouwgebieden?

Mijnheer de minister, bent u het met mij eens dat de criteria voor het recht van voorkoop rekening moeten houden met de meerwaarde die de uitoefening van dit recht kan betekenen voor een wijk? Het is mogelijk dat de uitoefening van het recht absoluut geen meerwaarde betekent of een buurt veeleer belast. Nu

mag het recht van voorkoop enkel worden uitgeoefend als de verworven woningen of percelen worden verhuurd als sociale woning of er een zakelijk recht op wordt toegekend. Als men het besluit leest, moet dat ook mogelijk zijn voor sociale koopwoningen. Zou het ook gebruikt kunnen worden om gebieden te ontpitten? Via het recht van voorkoop kan men verkrotte panden verwerven, niet om ze als sociale woning te verhuren of verkopen, maar bijvoorbeeld om een bepaald gebied wat meer groen te geven.

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mevrouw Berx, begin dit jaar hebben we, op aangeven van de heer Decaluwe, een discussie gevoerd over het recht van voorkoop.

De uitvoering van het voorkooprecht voor sociale huisvesting wordt onder meer geregeld door artikel 28 van het besluit van de Vlaamse Regering van 6 oktober 1998. Dat besluit bepaalt dat de minister bevoegd voor Wonen woonvernieuwingsgebieden met minder dan 20 procent sociale huurwoningen kan erkennen als bijzonder gebied waarin het voorkooprecht kan worden uitgeoefend. We moeten opletten dat we woonvernieuwingsgebieden niet verwarren met woningbouwgebieden, want een woningbouwgebied kan ook een woonvernieuwingsgebied zijn, maar omgekeerd is dat niet het geval.

Het dossier is eigenlijk gebaseerd op de atlas van professor Kesteloot, die in een wettelijk kader werd gegoten. De minister bevoegd voor Wonen heeft de mogelijkheid om op eigen initiatief woonvernieuwingsgebieden te erkennen waarin het voorkooprecht kan worden uitgeoefend.

Tot nu toe is dat nog niet gebeurd, omdat er expliciet gekozen werd en wordt om dit initiatief over te laten aan de gemeentelijke overheid. Mevrouw Berx, uw vraag om de norm te verlagen van 20 naar 12 procent is dus eigenlijk niet aan de orde. Ik voel wel wat voor uw redenering, maar bijvoorbeeld in de Wooncode zeggen we dat de gemeente de regisseur is van het lokale woonbeleid. De idee van subsidiariteit trekken we ook door op het vlak van huisvesting. We moeten opletten dat we ons niet opstellen als de hoeders van onze lokale broeders en zogezegd beschermende maatregelen willen nemen omdat de gemeenten sommige zaken foutief zouden inschatten. De gemeenten zijn het best geïnformeerd en kennen best de plaatselijke situatie. Zij moeten bepalen welke klemtonen ze leggen.

Het besluit van 6 oktober 1998 bepaalt eveneens dat woningbouwgebieden ook als bijzonder gebied kun-

nen worden erkend door de minister van Wonen, op voorwaarde dat er een gemotiveerd voorstel van de gemeente is. 14 gemeenten hebben van deze mogelijkheid al gebruik gemaakt. Voor alle duidelijkheid wil ik hieraan toevoegen dat alle woonvernieuwingsgebieden ook woningbouwgebieden zijn. In de praktijk betekent dat dus dat zowel woonvernieuwingsgebieden als woningbouwgebieden door de minister erkend kunnen worden als bijzonder gebied, op basis van een gemotiveerd voorstel van de gemeente.

Mevrouw Berx, bij de beoordeling van de gemeentelijke voorstellen door de administratie geldt de 20-percentregel niet. Er wordt wel rekening gehouden met het aandeel van de sociale woningen. Zo werden al gebieden met meer dan 20 procent sociale huurwoningen erkend als bijzonder gebied, op voorwaarde dat het voorkooprecht alleen wordt uitgeoefend voor het bouwen van koopwoningen. Dat gebeurt als we vaststellen dat al een overaanbod aan sociale huurwoningen en appartementen aanwezig is. Antwerpen en Mechelen zijn bijvoorbeeld zeer geïnteresseerd in sociale koopwoningen, want het aandeel sociale huurwoningen bedraagt er meer dan het dubbele van het Vlaamse gemiddelde. Deze steden willen jonge gezinnen met kinderen aantrekken. Via de sector van de koopwoningen kunnen ze aan deze mensen betaalbare eigendommen aanbieden. Op die manier krijgen we de mensen naar de stad. Dat is goed voor de lokale economie en geeft de stad extra zuurstof.

In elk geval dient het woningbouwgebied bijzondere kenmerken te vertonen om een voorkooprecht te kunnen rechtvaardigen. Bijvoorbeeld kan het gebied een groot aandeel leegstaande en verkrotte woningen tellen of kampen met een tekort aan sociale huurwoningen. Een gebied kan ook geweigerd worden voor erkenning als een te hoge concentratie aan sociale huurwoningen wordt vastgesteld.

Bij de erkenning van een gebied als bijzonder gebied wordt rekening gehouden met de eigenheid en de bijzondere kenmerken van het gebied, omdat het de bedoeling is dat het voorkooprecht slechts kan worden uitgeoefend om de plaatselijke situatie te verbeteren. De aanvrager moet dan ook de toepassing van het instrument kunnen rechtvaardigen en moet aangeven welke doelstellingen worden nagestreefd. Mevrouw Berx, elke aanvraag wordt op deze basis beoordeeld.

Het aandeel van de sociale huurwoningen wordt berekend door het aantal sociale huurwoningen in het bezit van de socialehuisvestingsmaatschappijen te delen door het aantal huishoudens. De berekening gebeurt op het niveau van de statistische buurt,

omdat dit de kleinst mogelijke gebieden zijn waarvoor statistische gegevens beschikbaar zijn. Voor het aftoetsen of een gebied in aanmerking kan komen als bijzonder gebied worden steeds de recentste gegevens gebruikt.

Ik moet wel zeggen dat de sectoren heel relatief zijn. Heel Antwerpen is vandaag een gebied met de mogelijkheid om het voorkeepsrecht te laten gelden, terwijl elders bepaalde wijken of zones zijn opgenomen.

Mevrouw Berx, eenmaal het gebied erkend is, is het de verantwoordelijkheid van de plaatselijke actoren om na te gaan of de toepassing van het recht van voorkoop al dan niet opportuun is. Belangrijke elementen hierbij zijn de beoordeling van de plaatselijke draagkracht van de wijk of de buurt, de inschatting van de impact op het sociale weefsel in de buurt en uiteraard ook de concentratie aan bestaande sociale huurwoningen. De beoordeling wordt sterk bepaald door de plaatselijke situatie. Daarom dient de plaatselijke actor zijn verantwoordelijkheid op te nemen.

Het opleggen van een algemeen verlaagde grens is te arbitrair en stemt niet steeds overeen met de lokale noden. De Vlaamse overheid creëert het kader en de plaatselijke actoren beslissen of ze het instrument na afweging al dan niet hanteren.

Het besluit maakt het mogelijk om de afbakening van de woningbouw- en woningvernieuwingsgebieden te actualiseren. Tot nu toe is dat niet gebeurd, wegens het ontbreken van de benodigde gegevens uit de socio-economische enquête van 2001, de zogenaamde volkstelling, op het niveau van de statistische sector. Tot nu toe zijn de resultaten slechts gekend op het niveau van de gemeente.

Ik wil nogmaals verwijzen naar het interessante debat dat we in de commissie op 19 januari hebben gevoerd. In Vlaanderen wordt 0,25 procent van wat wordt aangeboden, aangekocht door gebruik te maken van het recht van voorkoop. Dat zet vandaag vaak en veel kwaad bloed. De heer Decaluwe gaf het al aan.

Een jong koppel met twee kinderen vindt bijvoorbeeld een gepaste en betaalbare woning. Ze staat jammer genoeg in een gebied waar het recht van voorkoop geldt en ze wordt onder hun neus weggekocht. De SHM moet wel minimaal de prijs betalen die het koppel heeft betaald, maar dat is geen probleem. Het koppel wordt daarop echt wel kwaad.

Die mensen beschouwen zichzelf niet als kapitaalkrachtig. Ze staan erbij en kijken ernaar en kunnen wettelijk gezien niets ondernemen. Om het helemaal mooi te maken laat de SHM het huis dan vijf jaar leeg staan vooraleer er iets mee te doen. Het past op dat moment niet in de programmering of er is geen geld beschikbaar. Als we dat als politicus moeten uitleggen, verliest de burger alle geloof en vertrouwen in de overheid.

We moeten daar iets aan doen. De heer Decaluwe suggereert om er een termijn op te plakken of voorkoop alleen toe te staan aan maatschappijen met voldoende kapitaal voor renovatiewerken. Mijn bedenking daarbij is dan dat we dergelijke bijzondere maatregelen die de levenskwaliteit moeten verbeteren, zoals het recht van voorkoop, regelmatig moeten evalueren. We moeten aan de actoren extra instrumenten geven om corrigerend op te treden. Het zijn niet de kapitaalkrachtige burgers die zich daar zorgen over maken. Zij vinden voldoende wegen om hun geld te beleggen. Ik heb het over de jonge mensen en de kleine initiatiefnemers die hun spaarcenten willen investeren. Zij worden geblokkeerd door het recht van voorkoop. Als we vaststellen dat slechts 0,25 procent wordt gerealiseerd, dan is dit puur tijd- en financieel verlies geworden. We krijgen dat niet meer uitgelegd aan de mensen. Dat horen we bij notarissen, bij kleine initiatiefnemers en bij iedereen met een realistische kijk op de zaak. We hebben een pirouette gemaakt en zijn beginnen te struikelen over onze eigen voeten.

Minister Bourgeois werkt aan een vereenvoudigingsprocedure vanuit zijn bevoegdheid voor administratieve vereenvoudiging. Het recht van voorkoop bestaat niet alleen op het vlak van huisvesting maar ook op tal van andere domeinen. Over heel Vlaanderen is dat gigantisch.

Ik voel iets voor uw filosofie, mevrouw Berx, maar ik mag de Wooncode niet uit het oog verliezen. De lokale besturen zijn de actoren van het lokale woonbeleid. Ik wil het idee van de subsidiariteit trouw blijven. Ik wil niets doen naast het lokale bestuur. Ik wil niet op eigen initiatief iets opstarten.

De voorzitter: Mevrouw Berx heeft het woord.

Mevrouw Cathy Berx: U zegt dat u geen woonvernieuwingsgebieden hebt afgebakend. Wat is er dan wel afgebakend? De woningbouwgebieden worden rechtstreeks door het lokaal bestuur bepaald.

Minister Marino Keulen: Via artikel 28, paragraaf 2, zijn de woonvernieuwingsgebieden ook woningbouwgebieden met tussenkomst van de gemeente. Op voorstel van de gemeente keurt de minister dat goed.

Mevrouw Cathy Berx: Enkel en alleen op initiatief van de gemeente?

Minister Marino Keulen: Inderdaad.

Via artikel 28, paragraaf 1 kan de minister rechtstreeks, zonder de gemeente te kennen, een woonvernieuwingsgebied goedkeuren. Maar dat doe ik niet.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
